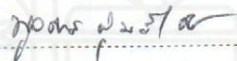

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมความร่วมมือในการรักษาของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/
ผู้ป่วยเอดส์ ในโครงการยาต้านไวรัสเอดส์ โรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร
ชื่อและนามสกุล นางสาวกรณิการ์ วีระกุล
แขนงวิชา สาธารณสุขศาสตร์
สาขาวิชา วิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. อาจารย์ ดร. อารยา ประเสริฐชัย
2. รองศาสตราจารย์สุรเดช ประดิษฐ์บาทูกา

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2555

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

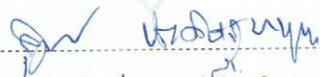
ประธานกรรมการ

(อาจารย์พูลศักดิ์ พุ่มวิเศษ)

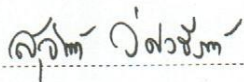
กรรมการ

(อาจารย์ ดร. อารยา ประเสริฐชัย)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์สุรเดช ประดิษฐ์บาทูกา)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมความร่วมมือในการรักษาของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์

ในโครงการยาต้านไวรัสเอดส์ โรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร

ผู้วิจัย นางสาวกรณิการ์ วีระกุล รหัสนักศึกษา 2525001190

ปริญญา สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารโรงพยาบาล)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) อาจารย์ ดร. อารยา ประเสริฐชัย (2) รองศาสตราจารย์สุรเดช ประดิษฐ์บาทุกา

ปีการศึกษา 2554

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ เป็นวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ปัจจัยด้านบุคคล ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ เจตคติต่อความร่วมมือในการรักษา (2) พฤติกรรมความร่วมมือในการรักษา และ (3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคล ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ เจตคติต่อความร่วมมือในการรักษากับพฤติกรรมความร่วมมือในการรักษาของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ ในโครงการยาต้านไวรัสเอดส์ โรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ในโครงการยาต้านไวรัสเอดส์ โรงพยาบาลทุ่งตะโก ที่มาใช้บริการระหว่างเดือนสิงหาคม ถึงเดือนตุลาคม 2554 จำนวนทั้งหมด 45 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งสร้างตามกรอบแนวคิด สถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และไคสแควร์

ผลการศึกษาพบว่า (1) ผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีรายได้ไม่น้อยกว่า 5,000 บาทต่อเดือน ระยะเวลาอยู่ในโครงการยาต้านไวรัสเอดส์ไม่เกิน 5 ปี และมีความรู้ เจตคติต่อความร่วมมือในการรักษาอยู่ในระดับดี (2) ผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมความร่วมมือในการรักษาระดับดี และ (3) ปัจจัยด้านบุคคล คือ อายุ รายได้ (ยกเว้น เพศ ระดับการศึกษา ระยะเวลาเข้าโครงการ) และเจตคติต่อความร่วมมือในการรักษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความร่วมมือในการรักษา ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ข้อเสนอแนะของการวิจัยในครั้งนี้ บุคลากรทางการแพทย์โครงการยาต้านไวรัสเอดส์โรงพยาบาลทุ่งตะโก ควรจะดำเนินงานเพื่อปรับเปลี่ยนเจตคติต่อความร่วมมือในการรักษาของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ และเน้นพัฒนาในกลุ่มรายได้ต่ำและกลุ่มอายุน้อยให้เกิดพฤติกรรมความร่วมมือในการรักษา

คำสำคัญ พฤติกรรมความร่วมมือในการรักษา ผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ โครงการยาต้านไวรัสเอดส์
โรงพยาบาลทุ่งตะโก

Thesis title: Factors Affecting the Compliance of HIV/AIDS Patients with Antiretroviral Therapy at Thung Tako Hospital in Chumphon Province

Researcher: Miss Kornniga Veerakul; **ID:** 2525001190;

Degree: Master of Public Health (Hospital Administration);

Thesis advisors: (1) Dr. Araya Prasertchai; (2) Suradej Praditbatuka, Associate Professor;

Academic year: 2011

Abstract

The purposes of this survey research were to determine: (1) personal factors, knowledge of HIV/AIDS, attitude towards the compliance with antiretroviral therapy or treatment (ART); (2) treatment compliance behaviors; and (3) relationship between personal factors, knowledge of HIV/AIDS, attitude towards treatment compliance and behaviors related to treatment compliance among HIV/AIDS patients on ART at Thung Tako Hospital in Chumphon province.

The study was conducted on all 45 HIV/AIDS patients with ART at Thung Tako Hospital between August and October 2011. A questionnaire designed according to the conceptual framework was used for data collection; and data analysis was undertaken to determine percentage, mean and chi-square.

The results showed that: (1) the majority of patients were male with primary educational background and monthly earnings of less than 5,000 baht and less than 5 years of ART; most of them had the knowledge and attitudes toward treatment compliance at a good level; (2) most of them had treatment compliance behaviors at a good level; and (3) their personal factors, especially age and income (except for sex, educational background and ART duration), and attitudes toward treatment compliance were significantly associated with their treatment compliance behaviors ($p = 0.05$).

It is thus recommended that health-care personnel working on ART at Thung Tako Hospital should devise a program to change the attitudes towards ART compliance among HIV/AIDS patients, especially those with low income and in a younger age group to have better compliance with the treatment regimens.

Keywords: Treatment compliance behavior, HIV/AIDS patient, Antiretroviral therapy, Thung Tako Hospital

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมความร่วมมือในการรักษาของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ ในโครงการยาต้านไวรัสเอดส์ โรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร สำเร็จได้เนื่องจากบุคคลหลายท่านได้กรุณาช่วยเหลือให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะ คำปรึกษาแนะนำ ความคิดเห็นและกำลังใจ

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. อารยา ประเสริฐชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ รองศาสตราจารย์สุรเดช ประดิษฐบาทุกา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ขอขอบพระคุณ นายแพทย์วันเฉลิม จิตต์คำริห์, คุณภัสยา มยาเสศ และเภสัชกรหญิง ธัญวรัตน์ อุนทรจันทร์ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ใน โครงการยาต้านไวรัสเอดส์ โรงพยาบาลทุ่งตะโก/โรงพยาบาลสวี จังหวัดชุมพรที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม/ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้รายงานการวิจัยของผู้วิจัยสำเร็จลุล่วง

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกคนในครอบครัวและเพื่อนร่วมงานกลุ่มสาธารณสุข จังหวัดชุมพรที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุน กระตุ้นเตือน และเป็นกำลังใจตลอดมาให้ผู้เขียนจัดทำรายงานการวิจัยในครั้งนี้

กรณิการ์ วีระกุล

มิถุนายน 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	8
กรอบแนวคิดการวิจัย	9
สมมติฐานการวิจัย	10
ขอบเขตของการวิจัย	10
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
ประโยชน์ที่ได้รับ	12
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	13
ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อเอชไอวีและโรคเอดส์	13
แนวคิด ความรู้ เจตคติและพฤติกรรม	31
แบบจำลองความเชื่อด้านสุขภาพ (Health Belief Model)	40
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
การวิเคราะห์ข้อมูล	54
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
ปัจจัยด้านบุคลิกของ ผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ในโครงการยาต้านไวรัสเอดส์ โรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร	56
ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ ในโครงการยาต้านไวรัสเอดส์ โรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร	58

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

เจตคติต่อความร่วมมือในการรักษาของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ในโครงการยาต้าน ไวรัสเอดส์ โรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร	60
พฤติกรรมความร่วมมือในการรักษา	65
ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคล ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ เจตคติต่อความร่วมมือในการรักษา กับพฤติกรรมความร่วมมือในการรักษาของผู้ ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ในโครงการยาต้านไวรัสเอดส์ โรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร	69
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	82
สรุปการวิจัย	82
อภิปรายผล	86
ข้อเสนอแนะ	91
บรรณานุกรม	95
ภาคผนวก	102
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	103
ข แบบสอบถาม	105
ประวัติผู้วิจัย	114

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 2.1	การจัดระดับอาการทางคลินิกของการติดเชื้อเอชไอวีโดยศูนย์ควบคุมโรค และป้องกัน สหรัฐอเมริกา	15
ตารางที่ 2.2	เกณฑ์การให้ยาต้านไวรัสเอดส์ในประเทศไทย	23
ตารางที่ 2.3	การประเมินความร่วมมือโดยวิธีตรง และข้อดี/ข้อเสียของแต่ละวิธี	24
ตารางที่ 2.4	การประเมินความร่วมมือโดยวิธีอ้อม และข้อดี/ข้อเสียของแต่ละวิธี	26
ตารางที่ 4.1	จำนวนและร้อยละจำแนกตามปัจจัยด้านบุคคลของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ ในโครงการยาต้านไวรัสเอดส์ โรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร	56
ตารางที่ 4.2	ร้อยละที่ตอบคำถามถูกต้องและไม่ถูกต้องในความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อเอชไอวี/ เอดส์ของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ในโครงการยาต้านไวรัสเอดส์ โรงพยาบาล ทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร จำแนกรายข้อ.....	58
ตารางที่ 4.3	จำนวน ร้อยละ ความรู้ในเรื่องโรคติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วย เอดส์ ในโครงการยาต้านไวรัสเอดส์ โรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร.....	59
ตารางที่ 4.4	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เจตคติต่อความร่วมมือ จำแนก รายข้อ ในการรักษาของกลุ่มตัวอย่างผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ในโครงการ ยาต้านไวรัสเอดส์ โรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร	60
ตารางที่ 4.5	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เจตคติต่อความร่วมมือในการรักษา จำแนกรายด้านของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ในโครงการยาต้านไวรัสเอดส์ โรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร.....	64
ตารางที่ 4.6	จำนวน ร้อยละ เจตคติต่อความร่วมมือในการรักษาของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ ในโครงการยาต้านไวรัสเอดส์ โรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร	65
ตารางที่ 4.7	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมความร่วมมือในการรักษา จำแนกรายข้อของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ในโครงการยาต้านไวรัสเอดส์ โรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร	66
ตารางที่ 4.8	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมความร่วมมือในการรักษา จำแนกรายด้านของกลุ่มตัวอย่างผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ในโครงการยาต้านไวรัส เอดส์ โรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร.....	68

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.9 จำนวน ร้อยละ พฤติกรรมความร่วมมือในการรักษาของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ ผู้ป่วยเอดส์	68
ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคลกับพฤติกรรมความร่วมมือในการรักษา ของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ในโครงการยาต้านไวรัสเอดส์ โรงพยาบาล ทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร	70
ตารางที่ 4.11 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคลกับพฤติกรรมความร่วมมือในการรักษา ด้านความร่วมมือในการใช้ยาของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ในโครงการ ยาต้านไวรัสเอดส์ โรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร	71
ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคลกับพฤติกรรมความร่วมมือในการรักษา ด้านความร่วมมือในการปฏิบัติตัวในชีวิตประจำวันของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ ผู้ป่วยเอดส์ ในโครงการยาต้านไวรัสเอดส์ โรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร	73
ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคลกับพฤติกรรมความร่วมมือในการรักษา ด้านความร่วมมือในการตรวจติดตามตามนัดของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ ในโครงการยาต้านไวรัสเอดส์ โรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร.....	75
ตารางที่ 4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ กับพฤติกรรม ความร่วมมือในการรักษาของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ในโครงการยาต้าน ไวรัสเอดส์ โรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร.....	77
ตารางที่ 4.15 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ กับพฤติกรรม ความร่วมมือ ในการรักษาด้านความร่วมมือในการใช้ยาของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ ผู้ป่วยเอดส์ในโครงการยาต้านไวรัสเอดส์ โรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร	77
ตารางที่ 4.16 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ กับพฤติกรรม ความร่วมมือในการรักษาด้านการปฏิบัติตัวในชีวิตประจำวันของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ ผู้ป่วยเอดส์ ในโครงการยาต้านไวรัสเอดส์ โรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร	78
ตารางที่ 4.17 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ กับพฤติกรรม ความร่วมมือในการรักษาด้านการมาตรวจติดตามตามนัดของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ ผู้ป่วยเอดส์ในโครงการยาต้านไวรัสเอดส์ โรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.18 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อความร่วมมือในการรักษา กับพฤติกรรม ความร่วมมือในการรักษาของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ในโครงการยาต้าน ไวรัสเอดส์ โรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร	79
ตารางที่ 4.19 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อความร่วมมือในการรักษา กับพฤติกรรม ความร่วมมือในการรักษาด้านความร่วมมือในการใช้ยาของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ ผู้ป่วยเอดส์ในโครงการยาต้านไวรัสเอดส์ โรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร	80
ตารางที่ 4.20 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อความร่วมมือในการรักษา กับพฤติกรรม ความร่วมมือในการรักษาด้านความร่วมมือในการปฏิบัติตัวในชีวิตประจำวัน ของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ในโครงการยาต้านไวรัสเอดส์ โรงพยาบาล ทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร	80
ตารางที่ 4.21 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อความร่วมมือในการรักษา กับพฤติกรรม ความร่วมมือในการรักษาด้านการมาตรวจติดตามตามนัดของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ ผู้ป่วยเอดส์ในโครงการยาต้านไวรัสเอดส์ โรงพยาบาลทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร	81

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ	41
ภาพที่ 4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43

